

**C.U.SHAH UNIVERSITY
WADHWAN CITY**

**University (Winter) Examination -2013
Subject Name: -Contents of Economics**

Course Name : B.Ed Sem-I

Duration :- 2:30 Hours

Date : 13/12/2013

Instructions:-

- (1) Attempt all Questions of both sections in same answer book / Supplementary.
- (2) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (3) Instructions written on main answer Book are strictly to be obeyed.
- (4) Draw neat diagrams & figures (If necessary) at right places.
- (5) Assume suitable & Perfect data if needed.

વિભાગ-૧

પ્રશ્ન : ૧ નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) રોજગારી એટલે શું?
- (૨) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચનું સૂત્ર લખો.
- (૩) ઉત્પાદનના સાધનોના નામ જણાવો.
- (૪) 'નૂતન અર્થશાસ્ત્ર'નો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?
- (૫) રાષ્ટ્રીય આવકની ગણતરીની પદ્ધતિઓ કઈ કઈ છે ?
- (૬) ભારતમાં કિલચરિંગ હાઉસનું કામ કઈ બેન્ક કરે છે ?
- (૭) પાશ્ચાત્ય ખ્યાલ પ્રમાણે અર્થશાસ્ત્રના પિતાનું બિરુદ કોનું મળ્યું છે ?
- (૮) વસ્તુની કિંમત અને વસ્તુના પુરવઠા વચ્ચે કેવો સંબંધ જોવા મળે છે ?
- (૯) વસ્તુના જથ્થા અને સીમાંત તુષ્ટિગુણ વચ્ચે કેવો સંબંધ જોવા મળે છે ?
- (૧૦) કોઈ એક એકમને બદલે તમામ એકમોના સમૂહના આર્થિક વ્યવહારનો અભ્યાસ કરતાં આર્થિક વિશ્લેષણને કેવું અર્થશાસ્ત્ર કહે છે ?

પ્રશ્ન : ૨ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં આપો.

(૦૮)

- (૧) 'ગિક્ષન વસ્તુ' એટલે શું ?
- (૨) ગ્રાહકના સામાન્ય વર્તનનું વર્ણન કરો.
- (૩) અસ્થિર ખર્ચનો ખ્યાલ ઉદાહરણ દ્વારા સ્પષ્ટ કરો.
- (૪) 'જથ્થો' અને 'પુરવઠો' વચ્ચેનો ભેદ ઉદાહરણથી સમજાવો.
- (૫) આર્થિક સમસ્યાના ઉદ્ભવ માટેના જવાબદાર પરિબળો જણાવો.

પ્રશ્ન : ૩ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) આવકના ખ્યાલોની સમજૂતી આપો.
- (૨) ઈજારાના મુખ્ય લક્ષણો વિગતે ચર્ચો.
- (૩) આંતરિક વેપાર અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો તફાવત લખો.

પ્રશ્ન : ૪ નીચે આપેલ પ્રશ્નોનો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં આપો.

(૦૭)

- (૧) બેન્કના પ્રકારો જણાવી તે પૈકી કોઈપણ પાંચ પ્રકારની ચર્ચા કરો.

વિભાગ-૨

પ્રશ્ન : ૧ નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) વ્યુત્પન્ન માંગ એટલે શું ?
- (૨) નાણાંના મહત્ત્વનાં કાર્યો જણાવો.
- (૩) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાના કેટલા પ્રકાર છે ?
- (૪) બજાર ઉદ્ભવવાના મુખ્ય ઘટકોના નામ જણાવો.
- (૫) કુલ આંતરિક પેદાશને અંગ્રેજીમાં શું કહેવાય છે ?
- (૬) ઉત્પાદનના સાધનો પૈકી નાશવંત સાધન કયું છે ?
- (૭) જેમ લોકોની આવક વધે તેમ કોનું મૂલ્ય ઘટે છે ?
- (૮) પુરવઠાને અસર કરતાં પરિબલોનાં ચાર નામ આપો.
- (૯) આર્થિક વિશ્લેષણને આધારે અર્થશાસ્ત્રના કયા કયા પ્રકાર પડે છે ?
- (૧૦) તટસ્થરેખા વિશ્લેષણમાં ગ્રાહકની સમતુલા સમજાવવા કઈ વિભાવનાઓ વપરાય છે ?

પ્રશ્ન : ૨ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં આપો.

(૦૮)

- (૧) વિદેશી સાધન આવકનો ખ્યાલ સમજાવો.
- (૨) 'પ્રેરિત મૂડીરોકાણ' ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
- (૩) 'શ્રમ અને શ્રમિક અભિન્ન છે.' - વિધાન સમજાવો.
- (૪) સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રના અભ્યાસક્ષેત્રના માત્ર નામ જણાવો.
- (૫) 'ચાપણ' અને 'ધિરાણ' શબ્દને બેન્કની ભાષામાં સમજાવો.

પ્રશ્ન : ૩ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) વિકસતા દેશમાં બેકારીના પ્રકારનું વર્ણન કરો.
- (૨) માંગને અસર કરતાં પરિબલોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
- (૩) પુરાંતવાળું અંદાજપત્ર કોને કહેવાય ? તેની મહત્ત્વની જોગવાઈઓ જણાવો.

પ્રશ્ન : ૪ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં આપો.

(૦૭)

- (૧) ઘટતા સીમાંત તુષ્ટિગુણનો નિયમ સમજાવી તેના અપવાદોની ચર્ચા કરો.
- (૨) રાષ્ટ્રીય આવક એટલે શું ? અલિપ્ત અર્થતંત્રમાં આવકનો ચક્રવત્ પ્રવાહ આકૃતિ દ્વારા સમજાવો.

*****13*****

